

«آرمان ملی»، همزمان با گرانی شدید در شب یلدا گزارش می دهد

سفره‌های خالی بایلدای گرانی

گرانی حتی به لبو و سلغم هم رسیده و حالا دیگر ارزان و دم دستی نیستند.

افزایش قیمت این اقلام نشان می دهد که تورم تنها به کالاهای لوکس یا وارداتی

محدود نمانده و به عمق سید غذایی خانوار نفوذ کرده است

آجیل و خشکبار شاهد افزایش قیمت‌هایی بین ۸۰ تا ۸۵ درصد نسبت به سال گذشته هستیم. این رشد قیمت شدید عمدتاً به ۲ عامل کلیدی وابستگی شدید قیمت‌ها به نرخ دلار و ماهیت صادراتی بسیاری از محصولات کلیدی این صنف نسبت داده می‌شود. به ویژه پسته که حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد تولید آن به بازارهای خارجی اختصاص دارد. همچنین بنا به گزارش‌های میدانی میوه و شیرینی نیز تقریباً افزایش قیمت پنجاه تا شصت درصد را داشته‌اند.

کاهش شدید قدرت خرید

بر این اساس، آنچه بیش از همه در این میان به چشم می‌آید، تغییر معنای معیشت برای بخش بزرگی از جامعه است. صحبت از سفره یلدا در حالی مطرح می‌شود که بسیاری از مردم درگیر تأمین ساده‌ترین وعده‌های غذایی روزانه هستند. نان و پنیر، تخم‌مرغ و گاهی یک غذای ساده خانگی، تبدیل به سقف آرزوهای غذایی برخی خانوارها شده است. حتی غذاهایی مانند آش رشته که زمانی نماد سادگی و دورهمی بود، امروز برای برخی به خوراکی‌ای تبدیل شده که تهیه آن مستلزم صرف نظر کردن از هزینه‌های دیگر است. گرانی تنها به بازار میوه و آجیل محدود نمانده و سایر اقلام مصرفی از گوشت و مرغ گرفته تا برنج، حبوبات و لبنیات نیز افزایش قیمت‌های قابل توجهی را تجربه کرده‌اند. همین موضوع باعث شده بسیاری از خانواده‌ها ناچار شوند برای شب یلدا، اگر هم دورهمی برگزار می‌کنند، از ساده‌ترین شکل ممکن آن استفاده کنند. دیگر خبری از سفره‌های مفصل نیست و یلدا برای عده‌ای به نشستن کوتاه مدت دور هم و نوشیدن یک استکان چای محدود شده است. کاهش قدرت خرید، تأثیر مستقیمی بر رفتار مصرف‌کنندگان گذاشته است. فروشندگان از افت شدید حجم خرید می‌گویند و تأکید دارند که مردم بیشتر از گذشته با احتیاط و وسواس خرید می‌کنند. در برخی موارد، خرید به صورت نسیه یا اقسادی افزایش یافته که خود نشانه‌ای از فشار شدید اقتصادی بر خانوارهاست. این وضعیت نه تنها مصرف‌کننده، بلکه فروشندگان را نیز با نگرانی آژینده مواجه کرده است؛ چراکه کالاهای فاسدشدنی مانند میوه و سبزیجات اگر به فروش نرسند، زیان مستقیم به فروشنده تحمیل می‌شود.

بحران معیشت در سطح کلان

کارشناسان اقتصادی معتقدند؛ در سطح کلان، آنچه این وضعیت را تشدید کرده، بی‌ثباتی اقتصادی، نوسانات ارزی و ضعف نظارت مؤثر بر بازار است. عدم تمرکز بودن مسیر توزیع کالا، وابستگی برخی اقلام به بازارهای خارجی و نبود سازوکار شفاف برای کنترل قیمت‌ها، باعث شده هزینه‌هایی مستقیمی بر دوش مصرف‌کننده سنگینی کند. در چنین شرایطی، مناسبت‌هایی مانند شب یلدا که باید فرصتی برای همدلی و شادی جمعی باشد، به نمادی از شکاف عمیق میان درآمد و هزینه تبدیل شده است. در این راستا، شب یلدا‌ی امسال بیش از هر زمان دیگری، آینه‌ای تمام‌نما از وضعیت معیشت جامعه است. چراکه مردم نه در فکر انتخاب بهترین میوه یا کامل‌ترین آجیل، بلکه در اندیشه عبور از روزهایی هستند که هر صبح آن با نگرانی از گرانی تازه آغاز می‌شود و در واقع بسیاری از مردم دیگر نگران انار و هندوانه شب یلدا دارند بلکه نگران شمه‌هایی هستند که هنوز یک سوم از ماه نگذشته است، باید حساب و کتاب کنند و نگران شب کنار گذاشتن خاوسته‌ها و قناعت اجباری باشند تا بتوانند شکم خود را تا پایان ماه سیر نگه دارند.

امنیت اقتصادی گمشده

بر این اساس، در چنین شرایطی، حفظ آیین‌ها نیز معنای تازه‌ای پیدا کرده است، شاید بسیاری از خانواده‌ها سفره‌های یلدا را ندانسته باشند یا سفره‌های ساده‌تری پهن کنند، اما آنچه بیش از همه زیر بار گرانی خم شده، احساس امنیت اقتصادی و آرامش روانی مردم است و قطعاً تا زمانی که این احساس ترمیم نشود، هر مناسبت دیگری نیز می‌تواند به جای شادی، اضطراب تازه‌ای به زندگی روزمره اضافه کند. شب یلدا امسال، برای بسیاری نه بلندترین شب سال، که بلندترین شب تگرانی‌هاست. نادرقی ابراهیمی، نماینده مردم اراک، کیمجان و خنداب در مجلس نیز به وضعیت نابسامان معیشت مردم اشاره کرده و اظهار داشت: متأسفانه شرایط معیشتی مردم خوب نیست. این موضوع به دلیل سیاست‌های اشتباهی است که برخی از مسئولین کشور به وجود آوردند، اما تلاش خواهیم کرد تا کاهش قیمت‌ها در بازار اتفاق بیفتد. ایجاد شبکه هوشمند رصد، ورود، توزیع و مصرف کالا بسیار ضروری است. باید به صورت فوری، موضوع هوشمندسازی و ایجاد شبکه توزیع مناسب در دستور کار قرار گیرد. ابراهیمی تصریح کرد: در زمان‌هایی مانند شب یلدا این موضوعات حساسیت بیشتری دارد. دستگاه‌های نظارتی باید به صورت جدی و کامل بازار شب یلدا را رصد کنند تا بازاری مدیریت شده داشته باشیم و محصولات با قیمت مصوب و گسترده در دسترس مردم عزیز قرار گیرد. به هیچ وجه گرانی‌های خارج از قیمت‌های مصوب مورد تأیید نمایندگان مجلس نیست و بایستی دستگاه‌های نظارتی با چنین تخلف‌هایی برخورد جدی داشته باشند.

مصرف بیش از ۸۰ درصد منابع تجدیدپذیر

ایران در مرز بحران آبی

بارش‌ها کاهش پیدا می‌کند. در خشکسالی هیدرولوژیکی با کاهش بارش‌ها چند ساله روان‌آب‌ها کم می‌شوند. سپس خشکسالی کشاورزی را داریم که با کم شدن روان‌آب‌ها محصولات کشاورزی کم می‌شوند و در مرحله بعدی خشکسالی اجتماعی رخ می‌دهد که جامعه متوجه اتفاقی که رخ داده می‌شود و ما اکنون در مرحله آخر قرار داریم. در این زمان تمرکز اصلی باید بر مدیریت مصرف باشد و مؤثرترین اقدام آموزش و فرهنگ سازی است.

مدیر دفتر پژوهش و مدیریت دانش شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران می‌شود. این عدد در ایران به بیش از ۸۰ درصد رسیده، در حالی که استاندارد جهانی حدود ۴۰ درصد است. رسیدن به اعداد ۸۰ تا ۹۰ درصد به معنای ورود به مرز بحران است و نشان می‌دهد با کاهش بارش، کشور دچار جانش می‌شود. به عبارتی این وضعیت نوعی خشکسالی بالقوی است که خودمان آن را تشدید کرده‌ایم. وی با بیان اینکه خشکسالی نیز دسته بندی‌های متعددی دارد، تصریح کرد: نوعی خشکسالی هواشناسی وجود دارد که

و افزود: به صورت کلی منابع آبی کشور بسیار محدود است. اما مصارف بسیار بالا است. رویکرد حاکمیتی در اغلب دوره‌های تاریخی، به ویژه در دوره معاصر، تمرکز بر مدیریت منابع بوده است؛ یعنی ذخیره‌سازی آب‌های سطحی از طریق سدسازی و برداشت از منابع زیرزمینی با استفاده از چاه‌ها. در حالی که در بسیاری از کشورهای دنیا، هم‌زمان با مدیریت منابع، کنترل مصرف نیز به‌طور جدی دنبال می‌شود.

سعید جمالی - مدیر دفتر پژوهش و مدیریت دانش شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران - در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اینکه در حال حاضر با خشکسالی بی‌سابقه‌ای مواجه هستیم، اظهار کرد: اگرچه در دهه‌های گذشته نیز با شرایط مشابهی مواجه بودیم، اما تفاوت اصلی در تداوم خشکسالی است. در سال‌های گذشته، سازه‌ها و تأسیساتی با هدف افزایش پایداری منابع آبی طراحی و اجرا شده‌اند که در اغلب موارد هم موفق بودند. زمانی که کشور پنج تا شش سال متوالی درگیر خشکسالی می‌شود، بهترین، دقیق‌ترین تأسیسات و تجهیزات نیز دیگر قادر به تأمین نیازهای تعریف شده نخواهند بود.

گزارش

آینوسانات ارز نگران‌کننده است؟

در بی‌نوسانات اخیر بازار ارز، این پرسش مطرح شده که آیا این تغییرات نشانه بی‌ثباتی اقتصادی است یا بخشی طبیعی از فرآیند تعدیل قیمت‌ها؟ که یک کارشناس پولی و بانکی معتقد است ترکیبی از عوامل موقتی و ساختاری در شکل‌گیری این نوسانات نقش داشته است.

در بی‌نوسانات اخیر بازار ارز و طلا افزایش حساسیت افکار عمومی نسبت به ریشه‌های این تحولات، بررسی عوامل اثرگذار بر این نوسانات اهمیت دوچندانی پیدا کرده است. به نظر می‌رسد وقوع اتفاقات سیاسی و امنیتی پیاپی در کنار اتخاذ برخی سیاست‌های اقتصاد کلان و خارج از کنترل سیاستگذار پولی و ارزی، موضوع مدیریت نرخ ارز را پیچیده کرده است. در همین راستا یک کارشناس پولی و بانکی، با نگاهی کلان‌اقتصادی به تحلیل دلایل ساختاری التهاب بازار ارز و طلا پرداخته و ضمن تفکیک عوامل موقتی از متغیرهای بنیادین، به ارزیابی نقش سیاست‌های تجاری، ارزی و تحولات بازارهای جهانی در شکل‌گیری نوسانات اخیر پرداخت.

نوسانات اخیر بازار ارز و طلا

احمد صالحی، کارشناس پولی و بانکی با اشاره به نوسانات اخیر بازار ارز و طلا، به تحولات اخیر بازار ارز که ناشی از ترکیبی از عوامل داخلی و خارجی است به ایسنا گفت: بخشی از عوامل ماهیت موقتی دارند و با فروکش کردن هیجانات و ایفای نقش فعال بازارساز، احتمال اصلاح قیمتی و تعدیل نرخ‌ها وجود دارد.

وی با اشاره به تأثیر قیمت‌های بازارهای جهانی افزود: افزایش قیمت اونس جهانی طلا، به‌طور مستقیم بر بازار داخلی طلا و سکه اثر گذاشته و از مسیر تقویت انتظارات تورمی، تأثیر غیرمستقیمی نیز بر بازار ارز داشته است.

صالحی تصریح کرد: تجربه نشان می‌دهد هرگاه طلا در بازار جهانی وارد فاز صعودی شود، انتظارات تورمی در داخل تقویت شده و بخشی از نقدینگی به سمت دارایی‌های امن، از جمله ارز، هدایت می‌شود. این نوسانات بیشتر ریشه در مشکلات ساختاری سمت عرضه و تقاضای ارز دارند و تحلیل آن‌ها نیازمند نگاهی کلان‌اقتصادی است.

صالحی با اشاره به تحولات اخیر در حوزه تجارت خارجی نیز گفت: یکی از رویدادهای مهم ماه‌های گذشته که از سال ۱۴۰۱ انتظار اجرای آن می‌رفت، تعدیل نظارت بر کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای بود که خوشبختانه اتصال سامانه‌های اعتبارسنجی وزارت صمت به سامانه گمرک، فعالیت بخش قابل توجهی از صادرکنندگانی را که با کارت‌های اجاره‌ای عمل می‌کردند، محدود کرد.

وی افزود: این صادرکنندگان به دلیل ماهیت کارت‌های اجاره‌ای، الزام یا انگیزه‌ای برای ایفای تعهدات آن‌ها نداشتند و در بسیاری موارد، ارز حاصل از صادرات بازمی‌گشت. محدود شدن این مسیر، هرچند در کوتاه‌مدت بر عرضه ارز اثر کاهشی دارد، اما از منظر حکمرانی ارزی، اقدامی ضروری و اصلاحی به شمار می‌رود.

کارشناس پولی و بانکی در بررسی سمت تقاضا تصریح کرد: قاعده تریخی ۹۰ درصدی کالایز یکی از عوامل افزایش فشار بر تقاضای ارز است. در این چارچوب، بخشی از کالاهای بدون تأمین کامل ارز رسمی وارد می‌شوند که عملاً به معنای واردات بدون انتقال ارز است.

وی ادامه داد: این نوع واردات، فشار تأمین ارز را به بازار غیررسمی منتقل می‌کند؛ به نحوی که واردکننده ناچار است ارز مورد نیاز را از بازار آزاد تهیه کند و این امر، به ویژه هنگامی که حجم ثبت سفارش‌ها فراتر از نیاز واقعی باشد، تقاضای فرمول‌رادر بازار ارز افزایش می‌دهد.

صالحی با تأکید بر ضرورت مدیریت ثبت سفارش‌ها گفت: زمانی که برخی دستگاه‌ها، به ویژه در حوزه کالاهای اساسی و مصرفی، بیش از ظرفیت واقعی کشور ثبت سفارش انجام می‌دهند، انباشت کالا در گمرکات رخ می‌دهد. این انباشت، تحت فشارهای اجرایی و سیاسی، نهایتاً به تریخی منجر شده و تأمین ارز آن چه رسمی و چه غیررسمی بر بازار ارز اثر می‌گذارد. وی با بیان اینکه این فرآیند عدم تعادل در عرضه و تقاضای ارز ایجاد می‌کند، افزود: از منظر اقتصاد کلان، توان صادراتی کشور قادر به پوشش نیازهای وارداتی است، اما گلوگاه‌های اجرایی و انحرافات در سازکارها مانع تحقق این توان می‌شوند.

روند نرخ ارز در یک سال گذشته

این کارشناس پولی و بانکی با نگاهی به روند نرخ ارز در یک سال گذشته اظهار کرد: بررسی روند قیمتی نشان می‌دهد نرخ ارز در ابتدای سال نوسانات قابل توجهی داشته و در مقاطعی افزایش و کاهش را تجربه کرده است. مقایسه نرخ ارز با سطح عمومی قیمت‌ها حاکی از آن است که بخشی از افزایش نرخ، ناشی از تعدیل تورمی بوده است. بنابراین، تمرکز صرف بر یافتن مقصر یا نسبت دادن نوسانات به یک نهاد خاص مانند بانک مرکزی، تحلیل دقیقی نیست و می‌تواند به خطای سیاسی منجر شود.

صالحی با اشاره به نقش سیاستگذار پولی گفت: بانک مرکزی در چارچوب مأموریت‌های خود، با ابزارهایی چون مدیریت تالارهای معاملاتی، تلاش کرده است ثبات نسبی را حفظ کند. ضمن اینکه نوسانات محدود نرخ‌ها در تالارهای رسمی، بخشی از فرآیند کشف قیمت و تطبیق با شرایط واقعی اقتصاد است و نباید سیگنال بی‌ثباتی تلقی شود. وی در پایان تأکید کرد: یکی از محرک‌های می‌تواند تقاضای خرد خانوارها برای حفظ ارزش دارایی‌ها باشد، اما محرک اصلی، تقاضای تجاری در مقیاس‌های بزرگ است. زمانی که یک بازرگان برای چند میلیون دلار ارز نیاز داشته باشد، اثر آن بر بازار به مراتب بیشتر از تقاضای خرد است؛ بنابراین، اصلاح سازکارهای تجاری، مدیریت کارت‌های بازرگانی و بازنگری در قواعد وارداتی، می‌تواند به ثبات پایدار بازار ارز کمک کند.

اخبار

وعده برق بدون خاموشی در تابستان ۱۴۰۵

مدیرعامل شرکت توانیر با تأکید بر برنامه ریزی جامع صنعت برق اعلام کرد: با اجرای همزمان مدیریت مصرف، توسعه ظرفیت تولید، تقویت شبکه و گسترش هوشمندسازی، هدف‌گذاری صنعت برق برای تابستان ۱۴۰۵ تأمین پایدار برق بدون افزایش ناترازی و بدون تحمیل خاموشی به مردم است.

مصطفی رجبی مشهدی در همایش نقد و بررسی عملکرد صنعت برق در گذر از اوج بار تابستان ۱۴۰۴ و ارائه برنامه‌های ۱۴۰۵ که با حضور وزیر نیرو و مدیران عامل شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع برگزار شد، با اشاره به شرایط پیچیده صنعت برق گفت: اگر روند گذشته مصرف ادامه پیدا می‌کرد، اوج بار برق کشور به بیش از ۸۷ هزار مگاوات می‌رسید، اما با اجرای منسجم ۱۴ مگا پروژه، این روند معکوس و اوج تقاضا در محدوده حدود ۷۷ هزار مگاوات کنترل شد. وی با بیان اینکه مهم‌ترین دستاورد صنعت برق متوقف‌کردن رشد مصرف، بوده است، افزود: مدیریت مصارف نامتعرف، برخورد قاطع با استخراج غیرمجاز رمزارز و حضور میدانی شرکت‌های توزیع، امکان عبور از تابستان را بدون خاموشی گسترده فراهم کرد؛ به گونه‌ای که حتی تأمین برق صنایع انرژی‌بر نیز نسبت به سال قبل افزایش یافت.

رجبی مشهدی تصریح کرد: رئیس‌جمهور نیز بارها از عملکرد صنعت برق به‌عنوان یک الگوی موفق مدیریت مصرف در کشور یاد کرده و تأکید داشته که این تجربه باید به سایر حامل‌های انرژی تعمیم یابد.

مدیرعامل توانیر با تأکید بر اینکه توسعه تجدیدپذیرها بدون ملاحظات فنی می‌تواند به چالش شبکه تبدیل شود، گفت: افزایش سهم نیروگاه‌های خورشیدی و بادی الزام‌آید همراه با تقویت شبکه، تجهیزات کنترلی و ذخیره‌سازها باشد؛ در غیر این صورت، نوسانات تولید، پایداری فرکانس و ولتاژ را تهدید می‌کند.

وی از هدف‌گذاری برای ایجاد ۳ هزار مگاوات ذخیره‌ساز خبر داد و افزود: پایلوت‌های باتری در تهران و مناطق حساس شبکه آغاز شده و استفاده از ذخیره‌سازها، چه در مقیاس نیروگاهی و چه خانگی و تجاری، به یکی از اولویت‌های اصلی مدیریت شبکه تبدیل شده است.

رجبی مشهدی با اشاره به توسعه کنترلهای هوشمند و سامانه‌های کنترلی اظهار کرد: راهبرد صنعت برق، جایگزینی خاموشی‌فیدر با محدودسازی هوشمند مشترکان پرمصرف است؛ به این معنا که با هوشمندسازی، برق مراکز حساس، نیروگاه‌های خورشیدی و خدمات حیاتی پایدار می‌ماند و بار شبکه به صورت هدفمند مدیریت می‌شود.

بنابر اعلام توانیر وی افزود: هدف‌گذاری نصب ۶ میلیون کنتور هوشمند جدید در دستور کار قرار گرفته تا مجموع مشترکان کنترل‌پذیر به ۱۲ میلیون برسد و انعطاف‌پذیری شبکه در اوج بار افزایش یابد.

مدیرعامل توانیر با اشاره به محدودیت‌های انتقال برق، به ویژه در تبادل شمال و جنوب کشور، گفت: توسعه خطوط و پست‌های انتقال فوق توزیع، به ویژه پروژه‌های حیاتی، شرط اصلی بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌های تولید و تجدیدپذیر است. در همین راستا، احداث بیش از ۸۰ پست حیاتی، هزاران کیلومتر خطوط جدید و پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی شبکه در دستور کار قرار دارد.

وی با اشاره به تدوین نسخه دوم ۱۴ مگا پروژه همراه با برش استانی تصریح کرد: در برنامه تابستان ۱۴۰۵، استانداران نقش محوری در مدیریت مصرف ادارات، اصناف، صنایع و توسعه سامانه‌های خورشیدی خواهند داشت و عملکرد شرکت‌ها به صورت هفتگی پایش و ارزیابی می‌شود.

رجبی مشهدی در پایان تأکید کرد: هدف صنعت برق در تابستان ۱۴۰۵، پاسخگویی به رشد تقاضا بدون افزایش ناترازی و بدون تحمیل خاموشی به مردم است؛ هدفی که با هم‌افزایی مدیریت مصرف، توسعه تولید، تقویت شبکه و هوشمندسازی، دست‌یافتنی خواهد بود.

کالابرگ دهک‌های ۷ تا ۴

از ۲۹ آذر شارژ می‌شود

معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از شارژ حساب کالابرگ الکترونیک دهک‌های چهارم تا هفتم از روز شنبه ۲۹ آذرماه خبر داد.

یعقوب اندیش، معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از شارژ حساب کالابرگ الکترونیک دهک‌های چهارم تا هفتم خبر داد و گفت: این اقدام از روز شنبه ۲۹ آذرماه آغاز می‌شود. در این مرحله، ۳۲ میلیون نفر دیگر مشمول دریافت اعتبار کالابرگ به مبلغ ۳۵۰ هزار تومان خواهند بود.

اندیش افزود: منابع لازم برای بهره‌مندی حدود ۲۲ میلیون نفر از هموطنان در این مرحله تأمین شده و هر یک از مشمولان می‌توانند از اعتبار ۲۵۰ هزار تومانی اختصاص یافته برای خرید کالاهای اساسی استفاده کنند.

وی در پایان با اشاره به مراحل قبلی اجرای طرح، خاطرنشان کرد: حدود ۲۸ میلیون نفر از دهک نخست درآمدی مشمول دریافت کالابرگ بوده‌اند که این تعداد تاکنون، ۲۹ میلیون نفر موفق به استفاده از اعتبار خود و خرید کالا شده‌اند.